

Az Európai Közösségnek az Európai Kutatási Térség létrehozását és az innovációt előmozdító hatodik kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs keretprogramja

TÁJÉKOZTATÓ

4.

A 6. KERETPROGRAM ESZKÖZEI, RÉSZVÉTELI SZABÁLYA

A KIADVÁNY A NEMZETI KUTATÁSI ÉS TECHNOLÓGIAI HIVATAL
MEGBÍZÁSÁBÓL KÉSZÜLT

Az EU 6. Keretprogram tájékoztató sorozat füzetei

- 1. A 6. Keretprogram pályázati rendszere, a projektjavaslatok elkészítése, benyújtása, elbírálása*
- 2. A projektszerződés megkötése, a projektek pénzügyi kérdései*
- 3. A 6. Keretprogram egyedi (specifikus) programjai*
- 4. A 6. Keretprogram eszközei, részvételi szabálya*
- 5. Marie Curie akciók*

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
ORSZÁGOS MŰSZAKI INFORMÁCIÓS KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR

Főigazgató: Fonyó Istvánné

Főigazgató-helyettes: Stubnya György

EU Technológiai Tájékoztató és Tanácsadó Szolgálat
Vezető: Nyerges Gyula

A 4. füzetet készítette:

Dr. Dúzs János

TARTALOM

1. Bevezetés.....	5
2. Az eszközök.....	7
2.1 Áttekintés.....	7
2.2 Új eszközök.....	8
2.2.1 A kiválósági hálózatok.....	8
2.2.2 Integrált projektek.....	14
2.2.3 A 169. Cikk – több tagállam, ill. társult ország közös projektje.....	19
2.3 A „hagyományos” eszközök.....	20
2.3.1 Specifikus célzott kutatási projektek.....	20
2.3.2 Koordinációs akciók.....	22
2.3.3 Specifikus támogató akciók.....	23
2.4 A horizontális prioritások eszközei.....	24
2.4.1 Speciális kutatási projektek KKV-k részére.....	24
2.4.2 Integrált infrastruktúra kezdeményezés.....	26
2.4.3 Marie Curie akciók.....	27
2.5 Közvetett KTF akciók és az EU hozzájárulása az egyes eszközök esetében.....	28
3. A 6. KP részvételi szabálya.....	31
3.1 A részvételi szabály.....	31
3.2 A 6. KP egyes – kiemelt jelentőségű – területeinek szabályai.....	32
3.2.1 Országok és jogalanyok részvétele.....	32
3.2.2 A résztvevők minimális létszáma.....	32
3.2.3 Harmadik országokban alapított jogi személyek részvétele.....	33
3.2.4 A kiegészítő pénzügyi hozzájárulás.....	33
3.2.5 Szellemi tulajdonjogok.....	34
3.3 AZ EURATOM 6. KP részvételi szabálya.....	36
3.4 Magyarország részvételének szabályai.....	36
FÜGGELÉK.....	39
A tájékozódást megkönnyítő hasznos információk.....	39
1. A 6. KP bizottsági információforrásai.....	41
2. Kapcsolódó uniós jogszabályok magyar és angol nyelvű címeinek jegyzéke.....	43

1. BEVEZETÉS

A 2004. május 1-jétől várhatóan 25 tagállamból álló Európai Unió nagyszabású társadalmi-gazdasági fejlődést tűzött maga elé, nevezetesen azt, hogy Európa 2010-re a világ leggyorsabban fejlődő gazdasági térségévé váljon. Az Európai Kutatási Térség létrehozására irányuló 6. Kutatási, Technológiafejlesztési és Demonstrációs Keretprogram (6. Keretprogram – 6. KP) e célkitűzés megvalósítását szolgálja. Magyarország potenciális pályázói már ma is a tagországiakkal azonos jogokkal és kötelezettségekkel vehetnek részt a 6. KP pályázatain.

A Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal e tájékoztató egyes füzeteivel a sikeres szerepléshez szükséges ismeretek megszerzéséhez kíván segítséget nyújtani.

* * *

Az EU 6. Keretprogramról készült tájékoztatónak ez a füzete két témában: a 6. KP megvalósításához alkalmazható eszközökről, továbbá a 6. KP-ban való részvétel szabályairól nyújt rövid tájékoztatást.

A 6. KP eszközei

- Az eszközök fogalma azt a mechanizmust jelenti, amely révén – a Közösség közreműködésével – a kitűzött célok megvalósulnak.
- Az alkalmazható eszközök minden esetben a kutatási és technológiafejlesztési (KTF) tevékenység témájától, céljától, az elvárt eredményektől, a szükséges kritikus tömegtől stb. függően kerülnek alkalmazásra. Ennek megfelelően az egyes prioritási, aktivitási területeken az egyes KTF tevékenységek során alkalmazható eszközöket már a munkaprogramokban meghatározzák és a pályázati felhívások is tartalmazzák.
- A 6. KP-nak az Európai Kutatási Térség létrehozásában meglévő meghatározó szerepe „új”, az 5. KP folyamán nem alkalmazott eszközök bevezetését tették szükségessé. Ezek a „kiválósági hálózatok” és az „integrált projektek”.
- A 6. KP egyedi (specifikus) programjai, a tematikus és horizontális prioritások, valamint az alkalmazható eszközök kapcsolatainak vázlatos áttekintése az 1. sz. ábrán (30. oldal) látható.

A 6. KP részvételi szabálya

- A vállalatoknak, a kutatóközpontoknak és az egyetemeknek a 6. KP-ban való részvételét, valamint a kutatási eredmények terjesztését európai parlamenti és tanácsi közös **rendelet**¹ szabályozza (a továbbiakban részvételi szabály). Ezek a rendelkezések a 6. KP pályázati rendszerében megvalósuló ún. közvetett akciókra érvényesek, azokra, amelyek az első és a második egyedi (specifikus) program keretében valósulnak meg.
- A szabályok gyakorlati alkalmazására vonatkozó specifikus részleteket a 6. KP további dokumentumai (specifikus programok, munkaprogramok, pályázati felhívások, irányelvek, útmutatók) tartalmazzák.
- A vállalkozásoknak, kutatóközpontoknak és egyetemeknek az EURATOM 6. KP-ban való részvételéről, valamint a kutatási eredmények terjesztéséről a Tanács hozott az előbbihez hasonló **rendeletet**² (a továbbiakban EURATOM részvételi szabály).

¹ A kapcsolódó uniós jogszabályok magyar és angol nyelvű címeinek jegyzéke a Függelékben található.

² Lásd „A 6. Keretprogram pályázati rendszere, a projektjavaslatok elkészítése, benyújtása, elbírálása” című füzetet.

2. AZ ESZKÖZÖK

2.1 ÁTTEKINTÉS

A 6. KP-ban olyan „új” eszközök is rendelkezésre állnak, amelyek az Európai Kutatási Térség létrehozásához kapcsolódnak.

Az „új” eszközök mellett, hogy szélesebb körűek, sokkal jobban differenciáltak. Mindegyik eszköz sajátos jellemzőkkel rendelkezik és pontosan meghatározott szerepet játszik, mindenekelőtt a tematikus prioritások terén (ld. 1. sz. ábra a 30. oldalon).

A kiemelt tematikus területek eszközei

- új eszközök
 - kiválósági hálózatok
 - integrált projektek
 - 169.Cikk³: több tagállam, ill. társult ország közös projektje
- hagyományos eszközök
 - specifikus célzott kutatási projektek
 - koordinációs akciók
 - specifikus támogató akciók

A horizontális prioritások eszközei

- kooperatív és kollektív kutatási projektek KKV-k részére
- integrált infrastruktúra kezdeményezés
- Marie Curie mobilitási akciók

³ Szigorúan véve ez nem új eszköz, de a 6. KP-ban új, megnövekedett jelentőséget kapott.

2.2 ÚJ ESZKÖZÖK

2.2.1 A kiválósági hálózatok

Cél

A kiválósági hálózatok célja, hogy egyes kutatási témákban **megerősítsék a tudományos és technológiai kiválóságot, a kritikus tömeget** oly mértékben elérő erőforrások és szakértelem európai szintű **integrálása** útján, mely képes biztosítani Európa vezető helyét és világviszonylatban is jelentős szerepét az adott témában. A szakértelem hálózatba szervezése közös program keretében végzett tevékenységek révén valósul meg, elsősorban azzal a céllal, hogy a hálózatban részt vevő partnerek között a kutatási tevékenységek **progresszív és hosszú távú integrációját** hozza létre, és emellett természetesen bővítse a témával kapcsolatos ismereteket.

A kiválósági hálózat célja mindenekelőtt **az európai kutatás elaprózódásának orvoslása. A kiválósági hálózatokkal szemben támasztott legfőbb elvárás az, hogy tartósan alakítsák, formálják az európai kutatási tevékenység szerkezetét az adott témában.**

Fontos, hogy ezek a hálózatok ne „zárt klubokként” működjenek, és ne csak a hálózaton belül erősítsék a kiválóságot. Minden hálózatnak ezért az is a feladata, hogy **terjessze a kiválóságot** a partnerség körén kívül is. A képzés e misszió betöltésének egyik alapvető alkotórésze.

A kiválósági hálózatok a 6. Keretprogram kiemelt tematikus területeinek megvalósítását szolgálják. Megfelelően megindokolt esetben úgyszintén felhasználhatók a politikákat támogató, valamint a tudományos és technológiai igényeket előre vetítő kutatási területeken, ha a szóban forgó célkitűzés legjobban ezekkel az eszközökkel érhető el.

A kritikus tömeg mérete

A kiválósági hálózatokkal szemben az az elvárás, hogy ambiciózus célokat tűzzenek ki, mindenekelőtt az európai vezető hely megszerzését és a világviszonylatban meghatározó erő megteremtését. Képesnek kell lenniük a célok eléréséhez szükséges, a kritikus tömeget elérő szakértelem és erőforrások felsorakoztatására. A kritikus tömeg mértékét nem lehet előzetesen pontosan meghatározni, mivel az témánként változhat. A pályázati felhívásokban szerepelhet a kritikus tömeg kívánt mértéke, hogy ily módon biztosítva legyen az adott téma célkitűzéseinek megvalósulása.

A nagyobb hálózatokban több száz kutató fog részt venni. Más hálózatok ennél lényegesen kisebbek is lehetnek, feltéve, hogy ambiciózus célkitűzéseket fogalmaznak meg és mobilizálni tudják az ezek eléréséhez szükséges kritikus tömeget.

A közösségi támogatás időtartama

A kritikus tömeg másik fontos aspektusa a Közösség által nyújtott támogatás időtartama, mivel a hálózatokat megfelelően hosszú ideig kell támogatni annak érdekében, hogy tartós integráció alakuljon ki. A támogatás időtartama igen gyakran öt év. Kivételes esetben – megfelelő indoklás mellett – a támogatás időtartama ennél hosszabb is lehet, de semmilyen esetben sem haladhatja meg a hét évet.

Az integráció fokának indikátorai

A hálózat során megvalósuló integráció minőségének értékelésekor az alábbi fő tényezőket kell megvizsgálni:

- a kölcsönös specializáció és az egymást kiegészítő jelleg, elsősorban a partnerek tevékenységének rendszeres összehangolása, az erősségek megteremtése, a gyenge pontok számának korlátozása és források átcsoportosítása révén;
- a kutatói infrastruktúra, berendezések, eszközök és platformok közös felhasználása, továbbfejlesztése;
- a rendszeres, közösen végrehajtott kutatási projektek;
- a részt vevő partnerek elektronikus kommunikációs rendszerekre támaszkodó interaktív együttműködése;
- a tudás közös menedzsmentje;
- a kutatók és más kulcsfontosságú munkatársak közös képzési programja;
- az alkalmazottak mobilitása, csereprogramja, adatok és más rendszerek kölcsönös felhasználása, a tudományos és a társadalmi kérdések közös megközelítése, valamint a nemek arányos részvételét biztosító egységes vezetés.

Résztevők

A kiválósági hálózatokban **legalább három jogi személynek** kell részt vennie, **három különböző tagországból vagy társult országból**, akik közül **minimum kettő tagországbeli vagy társult tagjelölt országbeli**. A releváns pályázati felhívás a résztvevőkre magasabb minimális számot is megadhat. A gyakorlatban a résztvevők száma a hármat jelentősen meghaladja, általában legalább hat résztvevővel kell számolni.

A résztvevők kutatási egységek lehetnek, például: kutatóközpontok, egyetemek, vállalkozások, kis- és középvállalkozások is, valamint kutatási és technológiai szervezetek. Az ismeretek kezelésében, terjesztésében és transzferében sajátos kompetenciával rendelkező szervezetek és a potenciális felhasználók, illetve a kutatásban érdekelt többi fél szintén bevonható, ha részvételük a hálózat célkitűzéseit szolgálja. Egyéni kutatók nem vehetnek részt a kiválósági hálózatokban.

Az Európai Gazdasági Érdekszervezet (European Economic Interest Grouping – EEIG), (illetve a tagállamokban vagy a társult államokban létrehozott bármely jogalany, mely független jogi személyekből áll) önmagában is alkothat kiválósági hálózatot, feltéve, ha összetételét tekintve megfelel a minimális résztvevők számát megállapító feltételeknek.

A kiválósági hálózatok nyitva állnak a nemzetközi szervezetek és a nem társult harmadik országbeli (pl. USA, Japán, stb.) jogi személyek előtt.

A pályázatok elbírálásának szempontjai

A kiválósági hálózatok elnevezésű támogatási eszközre benyújtott pályázatokat az alábbi fő szempontok szerint értékelik:

- kapcsolódás a program célkitűzéseivel (relevancia),
- potenciális hatás,
- a résztvevők kiváló színvonala,
- az integráció foka és a közös tevékenységi program,
- a hálózat szervezete és irányítása.

A közös tevékenységi program

A közös tevékenységi program (*joint programme of activities – JPA*) tartalmát a hálózat célkitűzéseinek elérését biztosító kollektív eszközök képezik. Ezeknek olyan új és megújított átfogó tevékenységeket kell jelenteniük, melyeket a résztvevők közösen végeznek, és amelyek az alábbi összetevőkből épülnek fel:

- **integráló tevékenységek**, melyek célja az adott témára vonatkozó kutatási tevékenységek szerkezetének átalakítása a partnerek részvételével;
- a hálózat célkitűzéseit támogató **közösen végrehajtott kutatási programok**;
- **a kiválóság terjesztésére irányuló tevékenységek**, melynek alapvető eleme a kutatók és más kulcsfontosságú munkatársak közös képzését célzó program;

A hálózat valamennyi tevékenységét **egységes vezetés** alatt kell végezni.

Integráló tevékenységek

Az integráló tevékenységek közvetlen célja a hálózatban résztvevők tevékenységének erős és tartós integrálása. E tevékenységekhez sorolhatók az alábbiak:

- a résztvevők kutatási tevékenységeinek összehangolt megtervezése és megvalósítása, a kiegészítő jelleg erősítése és a kölcsönös specializáció létrehozása érdekében;
- a közös kutatói eszközök és platformok megosztása;
- a kutatási infrastruktúra közös használata, a meglévő berendezések alkalmassá tétele a közös alkalmazásra;
- kutatók cseréje, álláslehetőségek megnyitása a hálózat más tagjait képviselő kutatók számára, munkaerő mobilitás;
- kutatók, esetleg egész kutatócsoportok és berendezések áthelyezése;
- az ismeretek és a szellemi tulajdon integrált kezelése;
- elektronikus információs és kommunikációs hálózatok megerősítése az érdekelt kutatócsoportok közötti interaktív munkavégzés elősegítése érdekében.

Közösen végzett kutatási program

A közösen végzett kutatási program a hálózat célkitűzéseit támogatja, mint például új kutatási eszközök és platformok kifejlesztése közös felhasználás céljából, vagy új ismeretek létrehozása a hiányosságok megszüntetése érdekében, illetve a közös ismeretanyag kibővítése.

A kiválóság terjesztésére irányuló tevékenységek

A kiválóság terjesztésére irányuló tevékenységek alapvető jellemzője a kutatók és a többi kulcsszerepet játszó munkatárs képzésére kidolgozott közös program, mivel az európai kiválóság fenntarthatóságához elengedhetetlen, hogy képzett alkalmazottak álljanak folyamatosan rendelkezésre az adott témában.

A kiválóság más tevékenységek segítségével is terjeszthető, ilyenek a különféle, tájékoztatást szolgáló és egyéb kommunikációs tevékenységek (ide tartozik a tudománnyal kapcsolatos ismeretek és megértésük előmozdítása a lakosság körében), általában véve mindazok a hálózati tevékenységek, melyek célja a tudástranszfer biztosítása a hálózaton kívüli csoportok felé.

A kiválóság terjesztésének további lehetséges módja a hálózati tevékenység során született eredmények hasznosításának elősegítése. A kiválósági hálózatoknak ezért ki kell terjedniük – ahol szükséges – az innovációhoz kapcsolódó tevékenységekre, például, a hálózatban létrejött ismeretek jogvédelmére, az új ismeretek és technológiák társadalmi-gazdasági hatásainak elemzésére, továbbá az ismeretek felhasználásának és terjesztésének megtervezésére. A felvezető tevékenységek is szóba kerülhetnek, különösen azok, melyek a kis- és középvállalkozásokat célozzák meg.

A hálózat irányítása

Tekintettel a hálózat keretében megvalósuló tevékenységek változatosságára, valamint a kölcsönösen megnövelt erőfeszítések potenciális lehetőségére, fontos, hogy az irányítás egységes keretek között működjön. A hálózat irányításához széles értelemben véve az alábbi tevékenységek sorolhatók:

- a hálózat közös tevékenységeinek átfogó koordinálása;
- kapcsolattartás a Közösség szakszolgálataival, valamint a szerződés szerinti jelentési kötelezettségek teljesítésének összehangolása;
- a szerződés rendelkezéseinek megfelelően pályázati felhívás kiírása új résztvevők bevonására a konzorciumban;
- konzorciumi szerződés kezelése;
- a konzorciumok szintjén a pénzügyek és elszámolások kezeléséhez, illetve a jogi kérdésekhez kapcsolódó tevékenységek;
- a tudásmenedzsment és – szükség szerint – egyéb innovációhoz kapcsolódó tevékenységek koordinálása;
- a nemek egyenlő képviselőjének elősegítése a hálózaton belül;
- a hálózat témáit érintő tudományos és társadalmi kérdések megvizsgálása;
- az irányító bizottság és a hálózat többi testülete munkájának támogatása;
- az egyes résztvevőktől auditálási igazolások összegyűjtése;
- bankgarancia beszerzése, amennyiben a Bizottság ezt megköveteli.

Finanszírozási struktúra

Mivel a kiválósági hálózatnak meg kell valósítania a résztvevők kutatói kapacitásának tartós integrációját, és mivel ez változással jár, a Közösség pénzügyi támogatásának a változást akadályozó tényezők leküzdését kell megcéloznia. Ezek az akadályok mindenekelőtt szervezeti, kulturális és humán erőforrás jellegűek. Az ehhez szükséges finanszírozást így nem lehet mennyiségileg a szokásos elszámolások mentén meghatározni.

Az említett okok miatt a finanszírozás struktúrájának alapját az integráció ösztönzésének koncepciója adja. Ez a struktúra a következő alapelveken nyugszik:

- **az integráció fix összegű támogatása**, a közös tevékenységi programhoz rendelve;
- kiszámításánál figyelembe veendő (a) a konzorcium integrációjának foka, (b) az integrációban részt vevő kutatók száma, (c) az adott kutatási terület jellegzetességei, valamint (d) a közös tevékenységi program;

- folyósítására **éves részletekben** kerül sor, a kifizetés mindenekelőtt attól függ, hogy a hálózat milyen haladást ér el a tartós integráció megvalósítása tekintetében. Továbbá teljesülnie kell annak a feltételnek, hogy a közös tevékenységi program végrehajtása során a felmerülő költségek magasabbak, mint maga a támogatás. A projekt befejezésekor a projekt teljes időtartama alatt a közös tevékenységi program megvalósítása révén felmerült elszámolható költségeknek magasabbnak kell lenniük, mint a közösségi támogatásnak. Ellenkező esetben az utolsó szakaszra vonatkozó támogatás mértéke ezen periódus elszámolható költségeinek 95%-ára korlátozódik.

A támogatás mértékét úgy kell megállapítani, hogy az egyrészt elegendő legyen az integráció akadályainak leküzdésére, miközben nem hoz létre függőséget az EU pénzügyi támogatásától. Minden ilyen nemű függőség károsan befolyásolná az integráció tartósságát, noha a hálózatok támogatását illetően a Közösségnek éppen ennek biztosítása az egyik fő célja.

Miután a szerződés nem szabja meg a támogatás elosztását sem a résztvevők, sem a közös program keretében végzett tevékenységek között, a konzorcium szabadon rendelkezhet a támogatás hálózaton belüli elosztásáról.

A támogatás folyósítása

A támogatás folyósításának ütemezését a konzorciummal egyeztetik a szerződéskötési tárgyalások során. Az éves kifizetésekben bizonyos fokú rugalmasság érvényesíthető, hogy a folyósítás üteme tükrözze a közös tevékenységi program keretében végzett tevékenységek pénzügyi szükségleteit, továbbá lehetővé tegye, hogy a projekt végének közeledtével a hálózat csökkentsen a költségeket, s ily módon minimálisra csökkenjen a közösségi támogatástól való függőség kialakulásának kockázata.

A szerződés hatálybalépésekor az Európai Bizottság másfél évre előleget ad, melynek összege megegyezik az erre a 18 hónapos időszakra eső várható támogatás 85%-ával. Az első 12 hónap végén lehetőség van az adott 12 hónapra járó várható támogatás teljes kifizetésére az alábbi feltételek teljesülése esetén:

- ha a Bizottság szolgálatai által – külső szakértők bevonásával – készített éves értékelés megállapítja, hogy a hálózat megfelelő ütemben halad előre a kitűzött célok elérését illetően, különös tekintettel a résztvevők kutatási kapacitásainak tartós integrációjára,
- ha az elszámolható költségek, amelyek a közös tevékenységi program végrehajtásával kapcsolatban merültek fel, legalább az évi kifizetés mértékével egyenlőek. Az erre vonatkozó nyilatkozatot egy független könyvvizsgálónak, illetve közintézmények és nemzetközi szervezetek esetén egy illetékes közhivatalnoknak vagy független könyvvizsgálónak kell hitelesítenie.

További információ:

<http://europa.eu.int/comm/research/fp6/networks-ip.html>,

továbbá A projektszerződés megkötése, a projektek pénzügyi kérdései c. kiadvány (2. sz. tájékoztató).

2.2.2 Integrált projektek

Cél

Az integrált projektek célja, hogy létrehozzák a kiemelt kutatási témák megvalósításához szükséges ismereteket a jól körülhatárolt tudományos és technológiai célkitűzések eléréséhez, a kritikus tömeget elérő tevékenységek és erőforrások integrálása révén. Valamennyi integrált projekttel szemben elvárás, hogy javítsák Európa versenyképességét, illetve széles körű társadalmi igényeket elégítsenek ki. A projekt keretében hosszabb távú és „kockázatosabb” kutatásokra is lehetőség nyílik.

Az integrált projekt tehát olyan eszköz, mely azokat a célorientált kutatásokat támogatja, ahol a legfontosabb elvárás az új ismeretek létrehozása. Természetesen az erőforrások kritikus tömegének mobilizálásával az integrált projekteknek formálniuk kell az európai kutatás szerkezetét is.

Az integrált projekteket minden kiemelt kutatási témánál alkalmazzák. Kellően indokolt esetben úgyszintén felhasználhatók a közösségi politikákat támogató, valamint a tudományos és technológiai igényeket előre vetítő kutatási területeken, ha a szóban forgó célkitűzés legjobban ezekkel az eszközökkel érhető el.

Az integráció jelentése

Az integrált projekt részletes **belső felépítését** a projekt komplexitása, kiterjedése, témája, valamint az irányítás jellege határozza meg. **A projekt elemeinek összefüggő egységet kell alkotniuk**, gyakran egymással szoros kapcsolatban levő alprojektek formájában, melyek a feladatoktól függően méretüket és felépítésüket tekintve eltérőek lehetnek. Az alprojektek a projekt átfogó megvalósítási tervének különböző aspektusait célozhatják meg, melyek a megállapodás szerinti célkitűzések elérését szolgálják.

Az integráció különböző formákat ölthet:

Vertikális integráció: az ismeretek létrehozásában, a technológiai fejlesztésben és transzferben érdekelt csoportok integrációja. A legfontosabb érdekcsoportokat, a felhasználókkal együtt, be kell vonni, hogy segítsenek a projektnek elérni a várt eredményeket.

Horizontális integráció: multidiszciplináris tevékenységek sorozata.

Tevékenységi integráció: a kutatás teljes spektrumát képviselő kutatási tevékenységek egymással és más tevékenységekkel megvalósuló integrációja, ideértve a felvezető tevékenységeket, az ismeretek védelmét és terjesztését és a képzési tevékenységeket stb., a szükségletektől függően.

Ágazati integráció: a magán és állami kutatói szervezetek képviselőinek integrációja, elsősorban az egyetemek és az ipar között, beleértve a kis- és középvállalkozásokat is.

Pénzügyi integráció: az állami és magán finanszírozás integrációja, az Európai Beruházási Bank és az EUREKA program bevonását is lehetővé tevő átfogó pénzügyi tervek kidolgozása révén.

A kritikus tömeg mérete

Az integrált projektekre jellemző a kutatási célkitűzések és a várt hatások nagyra törő jellege. Minden integrált projekttel szemben elvárás az ambiciózus célkitűzések eléréséhez elengedhetetlen tevékenységek, szakértelem és erőforrások kritikus tömegének felsorakoztatása.

A kritikus tömeg mérete kutatási területenként, illetve a területen belül témánként is jelentős különbségeket mutathat. A kritikus tömeg megítélésének elsőrendű kritériuma ezért kizárólag a minőség, azaz valamennyi integrált projektnek nagyra törő célokat kell kitűznie, és ennek megvalósításához minden szükséges tevékenységet és erőforrást mobilizálnia kell.

A projekt révén megvalósuló integrált tevékenységek értéke várhatóan több tízmillió eurót tesz ki. Minimum küszöbértéket azonban nem állapítanak meg, feltéve természetesen, hogy a szükséges ambiciózusság és kritikus tömeg rendelkezésre áll.

A konzorcium mérete

Az integrált projektekben **legalább három partnernek kell részt vennie, három különböző tagországból vagy társult országból**, amelyek közül **minimum kettő tagországbeli vagy társult tagjelölt országbeli**. Az aktuális pályázati felhívás ennél magasabb résztvevői számot is előírhat.

A közösségi támogatás időtartama

Az integrált projektek jellemzően 3-5 évig tartanak. Maximális időtartamra vonatkozó kikötés azonban nem lesz, így a projekt hosszabb ideig is tarthat, amennyiben a projekt céljainak megvalósítása ezt igényli.

Résztvevők

A **résztvevő** az a jogi személy, aki közreműködik a projekt végrehajtásában, és a Közösséggel kötött szerződés jogokat biztosít, és kötelezettségeket állapít meg a számára. Az integrált projektekben részt vevő jogi személyek elsősorban kutatómunkát végző szervezetek lesznek: vállalkozások, méretüktől függetlenül, kutatóintézetek és egyetemek.

Az integrált projektek partnerei lehetnek még:

- a tudás kezelésében, terjesztésében és transzferében sajátos kompetenciával rendelkező szervezetek, valamint
- a potenciális felhasználók, illetve a kutatásban érdekelt többi fél.

Európai Gazdasági Érdekszervezet, (illetve a tagállamokban vagy a társult tagjelölt államokban létrehozott bármely független jogi személyekből álló jogalany) az integrált projekt egyedüli résztvevője is lehet, feltéve, ha összetétele megfelel a minimális résztvevő számra előírt követelményeknek.

Az Európai Érdekeltségű Nemzetközi Szervezetek és a Közös Kutatóközpont ugyanolyan feltételek mellett vehetnek részt a projektekben, mint a tagországok jogi személyei.

Az integrált projektek nyitva állnak a nem társult harmadik országbeli jogi személyek előtt. A lehetséges közösségi pénzügyi támogatás tekintetében rájuk a meghatározott országcsoporthoz jogi személyeire alkalmazható speciális rendelkezések vonatkoznak.

A kis- és középvállalkozások részvétele

A hét tematikus prioritás költségvetésének legalább 15%-át a kis- és középvállalkozások kapják, ezért részvételük az új eszközökben fölöttébb kívánatos. Az említett költségvetési források jelentős része várhatóan az integrált projekteken keresztül jut el a kis- és középvállalkozásokhoz.

Az integrált projektek, fő jellemzőiket tekintve – különösen ami a célorientált jelleget, az új ismeretek létrehozását és a közepestől a nagy méretig terjedő skálát illeti – jól illeszkednek a kis- és középvállalkozások adottságaihoz. A KKV-k optimális részvétele az integrált projektekben elősegítheti a kritikus tömeg és az ambiciózus tervek megvalósítását, ezenkívül a KKV-k jelentik az integrált projektekre benyújtott projektjavaslatok konzorciumának minőségét meghatározó egyik kritériumot.

A kis- és középvállalkozások az integrált projekt bármely szakaszához kapcsolódhatnak, a kezdettől a megvalósítás későbbi fázisáig. A KKV-k részt vehetnek a kutatásban, a technológiai fejlesztésben, a felvezető, demonstrációs és képzési tevékenységben, melyek mind az integrált projekt fontos összetevői. Ráadásul, a kis- és középvállalkozások társulásai vagy csoportjai képviselhetik tagjaikat az integrált projektekben.

Abban az esetben, amikor a KKV-k eredetileg nem partnerei valamilyen integrált projektnek, a konzorcium rugalmasan módosíthatja összetételét a kis- és középvállalkozás bevonásával a következő két mechanizmus egyikének alkalmazásával:

- az egyik lehetőség arra vonatkozik, hogy a közösségi hozzájárulás egy részét fenntartják KKV-k részére, amelyeket a projekt végrehajtása során, a konzorcium által kiírt pályázati felhívás útján választhatnak ki;
- a másik lehetőség szerint a Bizottság többlettámogatást biztosít egy integrált projekt számára és ezzel összefüggésben pályázati felhívást tesz közzé, amely révén új tevékenységeket kapcsol be, és új résztvevőket, különösen KKV-kat von be a projekt megvalósításába.

A pályázatok elbírálásának szempontjai

Az integrált projektekre benyújtott pályázatokat az alábbi fő szempontok szerint értékelik:

- kapcsolódás a program célkitűzéseire (relevancia),
- potenciális hatás,
- tudományos és technológiai kiválóság,
- a konzorcium minősége,
- a projektmenedzsment színvonala,
- az erőforrások mozgósítása.

Tevékenységek

Minden egyes projektnek átfogó tevékenységek sorára kell épülnie, amibe beletartozik a kutatás, szükség szerint a technológiai fejlesztés és/vagy a demonstrációs tevékenység is, az innováció elősegítése, továbbá bármilyen más, az integrált projekt célkitűzéseit közvetlenül szolgáló tevékenységtípus, például a képzés.

A tudás hatékony kezelése, terjesztése és transzfere, minden integrált projekt szerves része, éppúgy, mint a technológiai fejlesztés és a felhasználás elemzése és értékelése.

A projekt a kutatás bármely fázisához kapcsolódhat. Egyetlen projekt átölelheti a kutatás spektrumának nagy részét, azaz az alapkutatástól az alkalmazott kutatásig terjedhet. A legtöbb projekttel szemben elvárásként fogalmazódik meg a multidiszciplináris jelleg.

Minden egyes projektnek elő kell segítenie, hogy tevékenységében érvényesüljön a nemek egyenlő részvételi lehetősége. Ezen kívül biztosítania kell az alapvető etikai elvek tiszteletben tartását is.

Kutatás- és technológiafejlesztés és az innovációhoz kapcsolódó tevékenységek

Az integrált projekt keretében végzett kutatási- és technológiafejlesztési tevékenységeknek az alábbi jellemzőkkel kell rendelkezniük:

- **célorientáltság:** az integrált projekteknek a pontosan körülhatárolt tudományos és technológiai célok teljesítése során jelentős haladást kell elérniük a technika adott szintjét illetően;
- **multidiszciplináris jelleg:** a projektben megvalósítani kívánt integrált tevékenységeknek különböző tudományterületekre kell támaszkodniuk.

Innovációval kapcsolatos tevékenységek

Sok olyan integrált projekt lesz, melynek eredménye hasznosítható lehet. Ebben az esetben gondoskodni kell az új ismeretek védelméről és terjesztéséről, társadalmi-gazdasági hatástanulmányok elvégzéséről, az eredmények kiaknázásának előmozdításáról, valamint szükség szerint a „felvezető” tevékenységekről. Ezek a tevékenységek egymással kölcsönösen összefüggnek, átfogó megvalósítást igényelnek és a következők lehetnek:

- a szellemi tulajdonjogok védelme,
- az eredmények terjesztése,
- tanulmányok a társadalmi-gazdasági hatásokról,
- az eredmények kiaknázását elősegítő tevékenységek.

Demonstrációs tevékenységek

Az integrált projekteknek lehetnek demonstrációs elemei is, hogy igazolják a potenciális gazdasági előnnyel járó új technológiák életképességét, de ezeknek nem lehetnek közvetlen kereskedelmi céljai.

Képzési tevékenységek

Az integrált projektek valószínűleg kitűnő lehetőséget kínálnak a kutatók és a többi kulcsfontosságú munkatárs, a kutatás irányítói, a vállalatvezetők (különösen a KKV-knál) és a projekt során létrejött ismeretek potenciális felhasználóinak képzésére. Ezeknek a képzési tevékenységeknek hozzá kell járulniuk az érintett személyek szakmai fejlődéséhez.

A projekt irányítása

Az integrált projektek megkövetelik, hogy a konzorcium fokozott figyelmet fordítson az átfogó irányításra és koordinációra. Az egyes munkacsomagok szakmai irányítására, a projekt összetevőinek egymás közti kapcsolatát biztosító vezetés kereteinek megteremtésére és a Közösséggel való kapcsolattartás kialakítására lesz szükség. Az integrált projekt méretétől és kiterjedésétől függően fel kell állítani egy speciális összetételű, széles körű készségekkel rendelkező irányító csoportot, melynek munkáját szakszemélyzet segíti.

Finanszírozási struktúra

Az integrált projektek finanszírozási struktúrája az alábbi alapelvek szerint került kialakításra:

- a „kötségvetéshez nyújtott támogatás” az EU támogatásának maximális mértékét határozza meg, ahol
- a támogatás a tényleges elszámolható költségekhez történő hozzájárulásként kerül kifizetésre, és
- a projekt keretében végzett különböző tevékenységi típusokhoz nyújtott támogatás maximális mértékét szerződés határozza meg.

A költségvetéshez nyújtott támogatás mértékének alapját egyrészt (a) a projekt különböző tevékenységeinek elvégzéséhez szükséges becsült tényleges költségek képezik, másrészt (b) az EU részéről az egyes tevékenységekhez nyújtott támogatás aránya. A támogatás maximális összege a szerződésben kerül meghatározásra.

Az EU hozzájárulásának mértéke

A teljes költségmodellt (FC és FCF modell) alkalmazó résztvevők esetében a közösségi hozzájárulás maximális mértéke az alábbiak szerint alakul:

- 50% a projekt kutatási és technológiafejlesztési, valamint az innovációhoz kapcsolódó tevékenységei esetében;
- 35% a demonstrációs tevékenységeknél;
- 100% a képzési tevékenységeknél (kivéve a már képzésben részesült személyek költségeit);
- 100% a menedzsment tevékenység esetén.

Az **addicionális költségmodellt alkalmazó résztvevők** esetében minden, a projekt során és a projekt megvalósítása miatt felmerült addicionális költségeket a Közösség 100%-ban fedezi.

Egy projekt esetében a közösségi hozzájárulásnak legfeljebb a 7%-át lehet a menedzsment tevékenységgel kapcsolatban felmerült költségek fedezésére fordítani. A közösségi hozzájárulás összegének megállapításakor a projekt bevételeit is figyelembe kell venni. Ezzel kapcsolatban részletesebb információt „A projektszerződés megkötése, a projekt pénzügyi kérdései” c. tájékoztató tartalmaz.

2.2.3 A 169. Cikk – több tagállam, ill. társult ország közös projektje

A „169. Cikk” megnevezés az Alapszerződésnek arra a cikkelyére utal, amely lehetővé teszi, hogy a Közösség több tagállam által közösen indított kutatási programban részt vegyen. A Keretprogramhoz társult országok szintén részt vehetnek ezekben a programokban.

A 169. Cikk nem teljesen „új” pályázati típus abban az értelemben, hogy alkalmazására már a korábbi keretprogramok alatt is lehetőség volt. Ugyanakkor tényleges alkalmazásra eddig még nem került sor.

Az Európai Kutatási Térség és különösen az európai kutatás integrálásának és átstrukturálásának szempontjából a 169. Cikk potenciálisan a leghatékonyabb eszközt jelenti. Amíg például az integrált projektek és a kiválósági hálózatok az önálló kutatási tevékenységeket integrálják, addig a 169. Cikk egy adott témában egész nemzeti programok tevékenységét képes egyesíteni.

A 169. Cikkhez kapcsolódó minden egyes tevékenységhez több tagállam és a Bizottság együttes kezdeményezésére van szükség, ami feltehetőleg a nemzeti programokon keresztül valósul meg. Hivatalosan kizárólag csak a Bizottság terjeszthet be javaslatot a Miniszterek Tanácsának és az Európai Parlamentnek, akik együttdöntési eljárást alkalmazva döntenek erről. A Bizottság javasolta, hogy a 169. Cikknél alkalmazott nehézkes és hosszadalmas együttdöntési eljárást váltsa fel a Tanács és a Parlament egyetlen kerethatározata, amely lehetővé teszi, hogy bizottsági szinten döntsenek a 169. Cikkhez kapcsolódó eszközökről.

A 169. Cikk alapján benyújtott pályázatokat a következő fő szempontok szerint bírálják el:

- elegendő számú tagállam részvétele annak érdekében, hogy biztosítsák a kritikus tömeget és a számottevő strukturáló hatást,
- a Közösség érdekei szempontjából nagyjelentőségű téma, amely illeszkedik a Keretprogram tematikus prioritásaihoz,
- a tagállamok és a Közösség társfinanszírozására, valamint az addicionalitásra⁴ vonatkozó alapelvek tiszteletben tartása,
- jelentős európai hozzáadott érték,
- a 169. Cikk alkalmazása az egyetlen módja a projekt megvalósításának.

2.3 A „HAGYOMÁNYOS” ESZKÖZÖK

2.3.1 Specifikus célzott kutatási projektek

A specifikus célzott kutatási projektek az 5. Keretprogramban alkalmazott költségmegosztás elvén alapuló KTF projektek és a demonstrációs projektek továbbfejlesztett változatai.

Cél: ezek a projektek az európai versenyképesség növelését, illetve a társadalom vagy a közösségi politikák szükségleteit célozzák meg. Nagyon erősen koncentrálnak kell lenniük, és a résztvevőknek az alábbi két projektforma közül kell választaniuk, illetve kombinálhatják is a kettőt:

⁴ Az addicionalitás elve leszögezi, hogy a közös finanszírozást igénylő területeken a megfelelő nemzeti ráfordítások nem helyettesíthetők közösségi alapokkal.

- új ismeretek megszerzésére irányuló kutatási és technológiafejlesztési projekt, mely vagy új termékeket, eljárásokat vagy szolgáltatásokat fejleszt ki, vagy a társadalom és a közösségi politikák egyéb szükségleteinek felel meg;
- a potenciális gazdasági előnyökkel járó új technológiák megvalósíthatóságát igazoló demonstrációs projekt, amely azonban nem használható fel közvetlen kereskedelmi célokra.

Időtartam: a projekt jellemzően 2-3 évig tart. Csak kivételes és kellően indokolt esetben haladhatja meg a 3 évet.

A konzorcium mérete: a **minimum három résztvevő három különböző tagországbeli vagy társult országbeli** független jogi személy, amelyek közül **legalább kettő a tagállamokból vagy a társult tagjelölt országokból** származik. A pályázati felhívás nagyobb minimális résztvevői létszámot is előírhat.

A pályázatok elbírálásának szempontjai. A specifikus célzott kutatási projektekre benyújtott pályázatokat az alábbi fő szempontok szerint értékelik:

- kapcsolódás a program célkitűzéseivel (relevancia),
- potenciális hatás,
- tudományos és technológiai kiválóság
- a konzorcium minősége,
- a projektmenedzsment színvonala,
- az erőforrások mozgósítása.

Elszámolható költségek, költségmodellek: az elszámolható költségek definíciója és a választható költségmodellek hasonlóak, mint az integrált projektek esetében.

A közösségi támogatás mértéke: a teljes költségmodellt (FC vagy FCF modell) alkalmazó résztvevőknél a közösségi támogatás maximális mértéke az alábbiak szerint alakul:

- 50% a kutatási és technológiafejlesztési, valamint az innovációhoz kapcsolódó tevékenységek esetében;
- 35% a demonstrációs projektnél, illetve a kombinált projektek demonstrációs részénél;
- 100% a menedzsment tevékenység esetén.

Egy projekt esetében a közösségi hozzájárulásnak legfeljebb a 7%-át lehet a menedzsment tevékenységgel kapcsolatban felmerült költségek fedezésére fordítani. Az addicionális költségmodellt alkalmazó résztvevők esetében a projekt során felmerült minden addicionális költséget a Közösség 100%-ban fedez. A közösségi hozzájárulás összegének megállapításakor a projekt bevételeit is figyelembe kell venni. Ezzel kapcsolatban részletesebb információt A projektszerződés megkötése, a projekt pénzügyi kérdései c. tájékoztató tartalmaz.

2.3.2 Koordinációs akciók

A koordinációs akciók az 5. Keretprogramban alkalmazott összehangolt akciók/tematikus hálózatok megerősített formában való folytatását jelentik.

Cél: a koordinációs akciók az integráció tökéletesítését célzó kutatás és innovációs tevékenységek hálózatba szervezését és koordinációját hivatottak előmozdítani és támogatni.

A koordinációs akciók pontosan körülírják, megszervezik és irányítják a közös kezdeményezéseket, valamint az olyan tevékenységeket, mint konferenciák és értekezletek szervezése, tanulmányok elkészítése, tapasztalatcsere, a sikeres gyakorlatok tapasztalatainak a megosztása, illetve terjesztése, valamint közös információs rendszerek és szakértői csoportok felállítása.

A konzorcium mérete: a **minimum három résztvevő három különböző tagországbeli vagy társult országbeli független jogi személy**, amelyek közül **legalább kettő a tagállamokból vagy a társult tagjelölt országokból** származik. A pályázati felhívás nagyobb minimális résztvevői létszámot is előírhat.

A pályázatok elbírálásának szempontjai. A koordinációs akciókra benyújtott pályázatokat az alábbi fő szempontok szerint értékelik:

- kapcsolódás a program célkitűzéseivel (relevancia),
- a koordináció minősége,
- potenciális hatás,
- a konzorcium minősége,
- a projektmenedzsment színvonala,
- az erőforrások mozgósítása.

Az EU hozzájárulásának mértéke

A teljes költségmodellt (FC és FCF modell) alkalmazó résztvevők esetében a közösségi hozzájárulás maximális mértéke az egyes tevékenység-típusok tekintetében az alábbiak szerint alakul:

- 100% a koordinációs tevékenységek esetében;
- 100% a képzési tevékenységeknél (kivéve a képzés alatt álló személyek illetményével kapcsolatos költségeket);
- 100% a konzorcium irányítása esetében.

Az **addicionális költségmodellt alkalmazó résztvevők** esetében minden, a projekt során és a projekt megvalósítása miatt felmerült addicionális költséget a Közöség 100%-ban fedez, kivéve a konzorcium irányítását. Egy projekt esetében a közösségi hozzájárulásnak legfeljebb a 7%-át lehet a menedzsment tevékenységgel kapcsolatban felmerült költségek fedezésére fordítani. A közösségi hozzájárulás összegének megállapításakor a projekt bevételeit is figyelembe kell

venni. Ezzel kapcsolatban részletesebb információt „A projektszerződés megkötése, a projekt pénzügyi kérdései” c. tájékoztató tartalmaz.

2.3.3 Specifikus támogató akciók

A specifikus támogató akciók alapvetően az 5. Keretprogramban alkalmazott kísérő intézkedések folytatásának tekinthetők a kiemelt témáknál.

Cél: a keretprogram megvalósítását célozzák, ezenkívül felhasználhatók a jövőbeli közösségi kutatáspolitikai tevékenységek előkészítésének támogatására. A kiemelt témákon belül a specifikus támogató akciók segíteni fogják például a konferenciák, szemináriumok megszervezését, tanulmányok és elemzések elkészítését, munkacsoportok és szakértői csoportok felállítását, a működést, valamint a tájékoztatási és kommunikációs tevékenységeket, illetve ezek kombinációit.

A specifikus támogató akciók révén ösztönzik és segítik a KKV-k, a kisebb kutatói csoportok, az újonnan alakult és a távoli kutatóközpontok részvételét, valamint a tagjelölt országok szervezeteinek kapcsolódását a kiemelt területekhez, különösen a kiválósági hálózatokon és az integrált projekteken keresztül. A specifikus támogató akciók megvalósítása támaszkodni fog a tájékoztatási és támogatás-nyújtási struktúráira, továbbá a tagállamok és a társult országok nemzeti kapcsolattartó hálózatára. Biztosítani kívánják a zökkenőmentes átmenetet az 5. Keretprogramból a 6. Keretprogramba.

A specifikus támogató akciókat **egyetlen jogi személy is végrehajthatja**, de az akcióknak **több résztvevője is lehet** aszerint, hogy **az aktuális pályázati felhívás miként rendelkezik** a résztvevők minimális létszámáról. (Ezekben az akciókban a jogi személyeken túlmenően potenciális felhasználók, más érdekeltek, továbbá információs és tanácsadó struktúrák, mint például a nemzeti kapcsolattartók is részt vehetnek.)

A pályázatok elbírálásának szempontjai. A specifikus támogató akciókra benyújtott pályázatokat az alábbi fő szempontok szerint értékelik:

- kapcsolódás a program célkitűzéseivel (relevancia),
- a támogató akció minősége,
- potenciális hatás,
- a projektmenedzsment színvonala,
- az erőforrások mozgósítása.

Elszámolható költségek, költségmodellek: hasonlóak, mint a koordinációs akcióknál.

Közösségi támogatás: a specifikus támogató akció keretében végrehajtott tevékenységek költségeihez 100%-ig terjedő támogatást nyújt a Közösség, illetve szükség szerint egy összegű kifizetést biztosít a költségmodellől függetlenül.

2.4 A HORIZONTÁLIS PRIORITÁSOK ESZKÖZEI

2.4.1 Speciális kutatási projektek KKV-k részére

A KKV-k számára szánt speciális kutatási projektek a következő formák valamelyikét öltik:

a) Kooperatív kutatás

A **kooperatív kutatási projektben** különböző országokban működő KKV-k vesznek részt, amelyeknek speciális problémái vagy igényei vannak, a szükséges kutatás jelentős részét kihelyezik KTF szervezetekhez, miközben az eredmények tulajdonjoga csak és kizárólag a KKV-ké. A projektek időtartama minimum egy év és maximum két év. A kooperatív kutatási projektek a tudomány és a technológia területén bármely szakterületre irányulhatnak.

Egy kooperatív kutatási projektben

- **legalább három független KKV partnernek** kell részt vennie, **két különböző tagországból vagy társult országból**, amelyek közül **minimum egy tagországbeli vagy társult tagjelölt országbeli**,

és

- **legalább két, minden más résztvevőtől független KTF szervezetnek** kell részt vennie **két különböző tagországból vagy társult országból**, amelyek közül **minimum egy tagországbeli vagy társult tagjelölt országbeli**. KTF szervezetek például az egyetemek, kutatóintézetek, iparvállalatok stb.

A fentiekén túlmenően **más vállalkozások és végfelhasználók** is részt vehetnek a projektben, amelyeknek különleges érdeke fűződik ahhoz, hogy az KKV-k igényei, ill. problémái megoldást nyerjenek. Ezek a szervezetek hozzájárulnak ugyan a projekt költségeinek fedezéséhez, de meghatározó szerepre nem tehetnek szert benne. Ezeknek a vállalkozásoknak és végfelhasználóknak függetlennek kell lenniük a projektben résztvevő KKV partnerektől és KTF szervezetektől egyaránt.

A kooperatív kutatási projektekben folyó munka az alábbi kétfajta tevékenységből áll:

- kutatással és innovációval kapcsolatos tevékenységek,
- a konzorcium irányítása.

Az egy projektre elszámolható költségek összege 0,5 és 2 millió euró közé esik.

A projektben folyó kutatással és innovációval kapcsolatos tevékenységekkel összefüggésben felmerült összes elszámolható költség legalább 40%-át a KTF szervezetek számolják el. A konzorcium által megállapított értékhatáron belül a projekt időtartama alatt a kutatással és innovációval kapcsolatban felmerült összes elszámolható költségük 100%-át meg kell kapniuk.

b) Kollektív kutatás

A **kollektív kutatási projektben** a KTF feladatot teljesítő szervezetek vállalnak kutatást ipari társulások vagy ipari csoportok megbízásából, hogy KKV-k nagy közösségei részére bővítsék a tudásbázist és ezáltal fokozzák a versenyképességüket. Az eredmények tulajdonjoga az ipari társulásoké, s ők döntenek az eredmények hasznosításáról. A projektek a tudomány és technológia teljes területén bármely szakterületre irányulhatnak.

A kollektív kutatási projektek témái lehetnek például a szabályozás előtti (pre-normatív) kutatási feladatok, a jogrendszer fejlődésével és a jogszabályok végrehajtásával összefüggő technológiai kérdések, valamint egész iparágak technológiai problémái, amelyeket a kooperatív kutatási projektek révén nem lehetséges megoldani.

Az eredményeknek a KKV-k közösségeinek körében történő terjesztése, továbbá a KKV-k és az ipari társulások/csoportok szakembereinek képzése szintén a projektek tevékenységi körébe tartoznak.

A kollektív kutatási projektek időtartama 2-3 év, amely időtartam indokolt esetben meghosszabbítható.

Egy kollektív kutatási projektben

- **legalább két független ipari társulásnak/csoportnak** kell részt vennie, **két különböző tagországból vagy társult országból**, amelyek közül **minimum egy tagországbeli vagy társult tagjelölt országbeli**,

vagy

- **legalább egy, tagországbeli vagy társult országbeli**, a nemzeti jogszabályi előírások szerint létrehozott **európai ipari társulásnak/csoportnak** kell részt vennie, amely **minimum két független jogalanyból áll, két különböző tagországból vagy társult országból**, amelyek közül **minimum egy tagországbeli vagy társult tagjelölt országbeli**. Ipari társulások/csoportok például a regionális ipari társulások, kereskedelmi kamarák stb.

A fentiekén túlmenően a kollektív kutatási projektben

- **legalább két KTF szervezetnek** kell részt vennie, **különböző tagországokból vagy társult országokból**, amelyek közül **minimum egy tagországbeli vagy társult tagjelölt országbeli**. Ezek a szervezetek megfelelő kutatási eszközökkel rendelkeznek és képesek arra, hogy az ipari társulások/csoportok kérésére kutatást végezzenek, ugyanakkor az utóbbiaktól függetlennek kell lenniük. KTF szervezetek például az egyetemek, kutatóintézetek, iparvállalatok stb.

és

- **legalább két megfelelő KKV-ból álló ún. „KKV magcsoport”-nak (SME core group)** kell részt vennie, **két különböző tagországból vagy társult országból**, amelyek közül **minimum egy tagországbeli vagy társult tagje**

lőtt országbeli. A csoportnak a projekt kidolgozásától az elért eredmények terjesztéséig bezárólag hozzá kell járulnia a projekt munkájához.

A kollektív kutatási projekt három tevékenységi típust foglal magában:

- kutatással és innovációval kapcsolatos tevékenységek
- a konzorcium irányítása
- képzési tevékenységek.

Az egy projektre elszámolható költségek összege 2 és 5 millió euró közé esik. Kivételesen, indokolt esetben ennél magasabb összeget is megállapíthatnak.

A projektben folyó kutatással és innovációval kapcsolatos tevékenységekkel összefüggésben felmerült összes elszámolható költség legalább 40%-át a KTF szervezetek számolják el. A konzorcium által megállapított értékhatáron belül – a projekt időtartama alatt a kutatással és innovációval kapcsolatban felmerült összes elszámolható költségük 100%-át meg kell kapniuk.

2.4.2 Integrált infrastruktúra kezdeményezés

Többféle tevékenységet egyesítenek, a kutatási infrastruktúra megerősítése és fejlesztése céljából, annak érdekében, hogy európai szintű szolgáltatást nyújtsanak. Ennek érdekében a hálózati tevékenységeket egy támogatási tevékenységgel kell kombinálni (mint amilyen a transznacionális hozzáféréssel kapcsolatos tevékenység), vagy pedig az infrastruktúra teljesítőképességének előmozdításához szükséges kutatási tevékenységeket kell támogatni, kivéve az új infrastrukturális beruházások finanszírozását, amelyeket csak specifikus támogató akciók keretében lehet finanszírozni. Az integráló tevékenységek egy, a tudásnak a potenciális felhasználók, beleértve az ipari felhasználók és különösen a KKV-k körében való terjesztését szolgálják. A tevékenység, ill. a támogatás típusától függően a Munkaprogram és az ahhoz kapcsolódó pályázati felhívások a résztvevők számát illetően **különböző minimális létszámot** állapíthatnak meg.

Az integrált infrastruktúra kezdeményezés keretében különféle tevékenységekre és támogatási eszközökre benyújtott **pályázatok értékelése** az alábbi fő szempontok szerint történik:

- tudományos és technológiai kiválóság,
- a projektmenedzsment színvonala,
- európai hozzáadott érték,
- kapcsolódás az adott tevékenység célkitűzéseivel,

A közösségi támogatás a tevékenység típusától függően a projekt költségvetésének legfeljebb 50-100%-a lehet.

2.4.3 Marie Curie akciók

A 6. KP humán erőforrások és mobilitás programja révén támogatott képzési akciók javítják és kiszélesítik a kutatók szakmai kilátásait és mobilitását, s egyúttal ösztönzik a szakmai kiválóság elérését Európában. A Marie Curie akciók főbb típusai:

Akciók fogadó intézmények számára: Marie Curie kutatóképzési hálózatok, Marie Curie fogadói ösztöndíjak kezdő kutatók képzésére, Marie Curie fogadói ösztöndíj a tudástranszfer elősegítésére, Marie Curie konferenciák és kurzusok.

Akciók egyéni kutatók számára: Marie Curie Európán belüli kutatói ösztöndíjak, Marie Curie kimenő és bejövő nemzetközi ösztöndíjak.

A kiválóság támogatása és elismerése: Marie Curie támogatás kiváló kutatócsoportoknak, Marie Curie tanszékek, Marie Curie kiválósági díjak.

A kutatóknak lehetőségük van karrierjük bármely fázisában arra, hogy részt vegyenek ezekben az akciókban, akár kezdő, tapasztalt vagy kiemelkedő kutatónak számítanak.

(Részletes tájékoztatás a sorozat 5. füzetében található.)

2.5 KÖZVETETT KTF AKCIÓK ÉS AZ EU HOZZÁJÁRULÁSA AZ EGYES ESZKÖZÖK ESETÉBEN⁵

Az eszköz típusa	KTF tevékenység	Közösségi hozzájárulás ⁶
Kiválósági hálózatok	<ul style="list-style-type: none"> • Tematikus prioritási területek • A politika támogatása és a tudományos és technológiai szükségletek előrejelzése 	A közösségi hozzájárulás mértéke az integrációhoz: a partnerek által tervezett kapacitás és erőforrás értékének maximum 25%-a, egy rögzített összeg a közös tevékenységi program támogatására ⁷
Integrált projektek	<ul style="list-style-type: none"> • Tematikus prioritási területek • A politika támogatása és a tudományos és technológiai szükségletek előrejelzése 	A közösségi hozzájárulás mértéke maximum: <ul style="list-style-type: none"> • 50% a kutatáshoz, • 35% a demonstrációhoz • 100% bizonyos egyéb tevékenységekhez (pl.: a kutatók képzése vagy a konzorcium menedzselése)^{8,9}
Specifikus célzott kutatási vagy innovációs projektek	<ul style="list-style-type: none"> • Tematikus prioritási területek • A politika támogatása és a tudományos és technológiai szükségletek előrejelzése • Specifikus nemzetközi együttműködési akciók • Az innováció és a kutatás közötti kölcsönhatás támogatása • Minél harmonikusabb kapcsolat kialakítása a tudomány és a társadalom között 	A közösségi hozzájárulás a költségvetés maximum 50%-a ^{6,7}

⁵ HL L 232. szám, 2002. 08. 29.

⁶ Általános elv, hogy az EU hozzájárulása nem érheti el egy közvetett akció ráfordításának 100%-át, kivéve, ha a pályázat egy nyilvános közbeszerzési eljárás szabályai szerinti beszerzési összegre, vagy a Bizottság által rögzített átalányösszegre vonatkozik. Az EU hozzájárulás azonban fedezheti a közvetett akció költségének 100%-át, amennyiben az kiegészíti a résztvevők által vállalt összeget. Ennek megfelelően a koordinációs akciók speciális esetében a résztvevők által finanszírozott tevékenységek koordinációjához szükséges költségvetés 100%-át fedezi az EU hozzájárulás.

⁷ Ez az érték területenként változó.

⁸ Speciális feltételektől függően, egyes jogi személyek, főként közintézmények, marginális/addicionális költségeik 100%-át kitevő támogatásban részesülhetnek.

⁹ A támogatás összege a kutatás és fejlesztés állami támogatására vonatkozó jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően különböző lehet attól függően, hogy kutatásról (max. 50%), demonstrációról (max. 35%) vagy más tevékenységekről, pl. a kutatók képzéséről (max. 100%), ill. a menedzsment tevékenységről (max. 100%) van-e szó.

Több tagállam közös programjában való részvétel (169. Cikk)	<ul style="list-style-type: none"> • A 6. KP minden tevékenységi körében 	A feltételeket a 169. Cikk alapján hozott későbbi határozatokban rögzítik
Specifikus kutatási projektek KKV-k részére	<ul style="list-style-type: none"> • A tudomány és technológia egész területén • Specifikus kutatási tevékenységek KKV-k számára 	A közösségi hozzájárulás a költségvetés maximum 50%-a ^{6,7}
Marie Curie akciók	<ul style="list-style-type: none"> • Az emberi erőforrások és a mobilitás támogatása 	A közösségi hozzájárulás a költségvetés maximum 100%-a lehet ⁶ , amennyiben szükséges átalányösszegben
Koordinációs akciók	<ul style="list-style-type: none"> • A 6. KP minden tevékenységi körében 	A közösségi hozzájárulás a költségvetés maximum 100%-a ⁶
Speciális támogató akciók	<ul style="list-style-type: none"> • A 6. KP minden tevékenységi körében 	A közösségi hozzájárulás a költségvetés maximum 100%-a lehet ^{6,10} , amennyiben szükséges átalányösszegben
Integrált infrastruktúra kezdeményezések	<ul style="list-style-type: none"> • Kutatási infrastruktúrák támogatása 	A közösségi hozzájárulás mértéke a tevékenységtől függően maximum a költségvetés 50-100%-a lehet ^{6,7,11}
Közvetlen akciók	<ul style="list-style-type: none"> • A KKK nem nukleáris tevékenységei 	100% ¹²

Ebben a táblázatban a költségvetés alatt azt a pénzügyi tervet értjük, amelyben az akció kivitelezéséhez szükséges erőforrások és kiadások becsült értékei szerepelnek.

¹⁰ A kutatási infrastruktúrák támogatására irányuló akciók közül az előkészítő szakmai munkára (beleértve a megvalósíthatósági tanulmányok elkészítését) és az új infrastruktúra fejlesztésére a 6. KP részéről nyújtható támogatás legfeljebb a költségvetés 50%-át, ill. 10%-át teheti ki.

¹¹ Az infrastruktúrával kapcsolatos közös kezdeményezés tevékenységeinek minden esetben egy hálózati tevékenységet (koordináló akció: a költségvetés max. 100 %-a) és legalább egyet a következő tevékenységek közül tartalmaznia kell: kutatás (a költségvetés max 50%-a), specifikus szolgáltatás (specifikus támogató akció pl.: kutatási infrastruktúrához való nemzetközi hozzáférés: max 100%)

¹² Továbbmenően a KKK az indirekt akciókban a tagállamokban létesített jogi személyekkel azonos feltételekkel jogosult részt venni.

Az egyedi (specifikus) programok, a tematikus és horizontális prioritások, valamint az alkalmazható eszközök vázlatos áttekintése

Egyedi (specifikus) program: Az EKT integrációja és megerősítése			Egyedi (spec.) program: Az EKT szerkezetének kialakítása		
Kiválósági hálózat	✓	Élettudományok, genomkutatás és biotechnológia az egészség szolgálatában	✓	Az információs társadalom technológiai	
Integrált projekt	✓		✓	Nanotechnológiák és nanotudományok, tudásalapú, multifunkcionális anyagok, új termelési eljárások és eszközök	
Több tagállam által közösen végrehajtott programok	✓		✓	Aeronautika és űrkutatás	
Specifikus célzott kutatási projekt	✓		✓	Élelmiszerminőség és -biztonság	
Specifikus célzott innovációs projekt			✓	Fenntartható fejlődés, globális változás és ökoszisztémák	
Koordinációs akció	✓		✓	Polgárok és kormányzás a tudásalapú társadalomban	
Specifikus támogató akciók	✓		✓	A politika támogatása és a tudományos és technológiai szükségletek előrejelzése	
Speciális kutatási projektek KKV-k részére			✓	KKV-k részvételével folyó horizontális kutatási tevékenységek	
Integrált infrastruktúra kezdeményezés				A nemzetközi együttműködés támogatására irányuló specifikus intézkedések	✓
Marie Curie mobilitási akciók				Az Európai Kutatási Térség alapjainak megerősítése	
			✓	Kutatás és innováció	
			✓	Emberi erőforrások és mobilitás	
			✓	Kutatási infrastruktúrák	
			✓	Tudomány és társadalom	

3. A 6. KP RÉSZVÉTELI SZABÁLYA

3.1 A RÉSZVÉTELI SZABÁLY

Az Európai Parlament és a Tanács 2321/2002 (EK). sz., 2002. december 16-i rendeletében az Európai Közösség hatodik keretprogramjának (2002-2006) végrehajtása céljából a vállalkozások, kutatóközpontok és egyetemek részvételének és a kutatási eredmények terjesztésének szabályai (részvételi szabály¹³) vannak lefektetve.

E részvételi szabály alapján az egyedi (specifikus) programok, a munkaprogramok, sőt a pályázati felhívások maguk is tartalmazzák az adott kutatási területtel/eszközzel kapcsolatos részletesebb, egyedi szabályozásokat, amelyek azonban a részvételi szabályban foglaltakkal ellentétes előírásokat nem tartalmazhatnak.

A szabály a különféle jogalanyok részvételével kapcsolatban az alábbi fontosabb témaköröket tartalmazza:

- Részvétel a közvetett akciókban:
 - a használt fogalmak értelmezése,
 - a résztvevő jogalanyok függetlensége,
 - a résztvevők minimális száma és szerepe,
 - harmadik országok jogalanyainak részvétele,
 - szakmai kompetenciával és forrásokkal kapcsolatos feltételek (emberi-, infrastrukturális-, pénzügyi stb.),
 - nemzetközi szervezetek részvétele,
 - projektjavaslatok benyújtása, értékelése és kiválasztása,
 - tárgyalások és konzorciumi szerződés,
 - a közvetett akció végrehajtása,
 - a Közösség pénzügyi hozzájárulása,
 - változások a konzorciumi tagságban,
 - kiegészítő pénzügyi hozzájárulás,
 - tudományos-, technológiai és pénzügyi ellenőrzés és audit,
 - a tagországok és társult országok részére hozzáférhető információk,

 - a Bizottság pénzügyi érdekeinek védelme
- A terjesztés és felhasználás szabályai:
 - az ismeretek tulajdonjoga,
 - az ismeretek védelme,

¹³ *Hivatalos Lap (HL) L 355. szám, 2002. 12. 30. – A legfontosabb kapcsolódó uniós jogszabályok magyar és angol nyelvű címeinek jegyzéke a Függelékben található.*

- a tudás felhasználása és terjesztése,
- a közvetlen akciókból származó tudás hozzáférhetővé tétele,
- a közvetett akciókból származó tudáshoz való hozzáférés elvei,
- hozzáférési jogok a közvetett akciók végrehajtása folyamán,
- hozzáférési jog felhasználási cél esetén.

3.2 A 6. KP EGYES – KIEMELT JELENTŐSÉGŰ – TERÜLETEINEK SZABÁLYAI

3.2.1 Országok és jogalanyok részvétele

A 6. Keretprogram és a hozzá tartozó pénzügyi támogatás minden olyan természetes és jogi személy számára nyitott, aki, ill. amely valamely tagország állampolgára, ill. amelyet a 15 tagállam valamelyikében alapítottak, és akik, ill. amelyek kutatási tevékenységet végeznek vagy szerepük van a kutatási eredmények terjesztésében, illetve felhasználásában. Például:

- természetes személyek,
- ipari és kereskedelmi vállalatok, beleértve a kis- és középvállalkozásokat is,
- egyetemek,
- kutató egységek,
- technológiaterjesztő intézmények,
- Európai Gazdasági Érdekszervezetek
- Közös Kutatóközpont (KKK)

A tagjelölt országok ugyanolyan feltételek mellett vehetnek részt a 6. Keretprogramban, mint a tagállamok. A program a programhoz csatlakozott országok (társult országok) valamelyikében alapított jogi személyek, ill. természetes személyek számára is nyitott. Ezek az országok is azonos részvételi feltételeket élveznek a tagállamokkal.

A Közös Kutatóközpont és az európai érdekelttségű nemzetközi szervezetek ugyanolyan feltételek mellett vehetnek részt a 6. Keretprogramban, mint a tagállamok jogi személyei.

A munkaprogramok korlátozhatják a jogalanyok részvételét a közvetett akciókban az adott jogalany tevékenysége és típusa szerint, továbbá az adott akcióban megpályázható támogatási eszköz szerint.

3.2.2 A résztvevők minimális létszáma

Az adott támogatási eszköz természetétől és a kutatási tevékenység célkitűzéseitől függően a munkaprogramok meghatározzák egy-egy közvetett akció résztvevőinek minimális létszámát, valamint a résztvevőknek az alapítás helye szerinti összetételét. A részvételi szabály ugyanakkor előírja a résztvevőknek azon

minimális számát, amelynél kisebb létszámot a munkaprogramok sem köthetnek ki. Ennek megfelelően **egy közvetett akció minimális létszáma nem lehet kevesebb, mint három független jogalany három különböző tagállamból vagy társult országból, amelyekből legalább kettőnek tagállambelinek vagy társult tagjelölt országbelinek kell lennie.** Ez alól a szabály alól kivételt képeznek a specifikus támogató akciók és a kutatóképzési hálózatok kivételével a Marie Curie akciók, amelyeket **egyetlen jogalany** is végrehajthat.

Egy tagállamban vagy társult országban a hatályos jogszabályok szerint alapított Európai Gazdasági Érdekszervezet vagy más jogi személy, amely a részvételi szabály előírásainak megfelelő független jogi személyekből áll, egyedüli résztvevője is lehet egy közvetett akciónak, feltéve, hogy az összetétele összhangban van a fenti rendelkezésekkel.

3.2.3 Harmadik országokban alapított jogi személyek részvétele

A közvetett akciókban a részvételi szabályban rögzített minimális résztvevői létszámon felül egyéb országokban, ún. harmadik országokban alapított jogi személyek is részt vehetnek. A szabály ezt a lehetőséget csak a 6. KP „Az európai kutatás koncentrációja és integrációja” c. aktivitási területére vonatkozóan teszi lehetővé. Abban az esetben azonban ha egy harmadik ország tudományos és technológiai megállapodást kötött a Közösséggel, akkor a részvétel feltételeit ez a megállapodás rögzíti és a részvétel lehetősége a fenti aktivitási területen kívül egyéb 6. KP területekre is vonatkozhat. Meghatározott feltételek mellett a Közösség pénzügyi támogatást is nyújt azoknak a projekteknek a végrehajtásához, amelyekben harmadik országok jogalanyai vesznek részt. Specifikus tevékenységekkel támogatják például a fejlődő és a mediterrán országok kutatóinak és intézményeinek a részvételét, valamint a Nyugat-Balkánt, továbbá Oroszország és a szovjet utódállamok kutatóit és intézményeit is¹⁴.

Az európai érdekeltségű nemzetközi szervezeteken kívüli, egyéb nemzetközi szervezetek a harmadik országokban alapított jogalanyokkal megegyező feltételekkel vehetnek részt a közvetett akciók végrehajtásában. A különféle országtípusokban alapított jogalanyok, ill. nemzetközi szervezetek részvételi lehetőségeit jól szemlélteti a 35. oldalon található 1. sz. táblázat.

3.2.4 A kiegészítő pénzügyi hozzájárulás

A részvételi szabály lehetőséget biztosít a Bizottság számára arra, hogy egy már folyamatban lévő, tehát megvalósítás alatt álló közvetett akció esetében megnövelje a közösségi pénzügyi hozzájárulást annak érdekében, hogy kibővítse az adott projektben folyó tevékenységi kört, új tevékenységekre terjessze ki a munkát és ehhez újabb résztvevőket is bevonhat. Ennek érdekében a Bizottság kiegészítő pályázati felhívásokat tehet közzé, amelyek szükség esetén a már

¹⁴ Részletesebben lásd A 6. Keretprogram egyedi (specifikus) programjai c., 3. sz. füzetben *A nemzetközi együttműködést támogató specifikus tevékenységek* cím alatt

folyamatban lévő közvetett akciókra korlátozódhatnak. A pályázatok értékelésére és kiválasztására a szokásos módon kerül sor.

3.2.5 Szellemi tulajdonjogok¹⁵

Az ismeretek jogvédelmére, terjesztésére és felhasználására vonatkozó szabályok egyszerűsödtek, és a résztvevők számára rugalmasabb jogi keretet biztosítanak:

- A szabályok minden résztvevőre egyaránt érvényesek;
- A szabályozás középpontjában a hatékony együttműködéshez és az eredmények megfelelő felhasználásához, terjesztéséhez szükséges alapelvek és rendelkezések állnak;
- A résztvevők meghatározhatják maguk között azokat az intézkedéseket, amelyek a modellszerződés biztosította keretek között legjobban szolgálják érdekeiket.

A 6. KP minden eszközére ugyanazok a szabályok vonatkoznak.

¹⁵ A szellemi tulajdonjogok átfogó kérdéseivel a sorozat 2. sz. füzet (A projektszerződés megkötése, a projektek pénzügyi kérdései) foglalkozik.

AZ ORSZÁGOK SZERINTI RÉSZVÉTELI LEHETŐSÉGEK ÁTTEKINTÉSE

A résztvevő fél alapítási helye (ország)	Részvétel	Közösségi pénzügyi támogatás
Az Európai Unió tagállamai, Közös Kutatóközpont	Jogosult	Jogosult
Társult tagjelölt országok	Jogosult	Jogosult
Társult országok	Jogosult	Jogosult
Európai Érdekeltségű Nemzetközi Szervezetek	Jogosult	Jogosult
Oroszország, FÁK országok, Földközi-tengeri országok, Nyugat-Balkán, fejlődő országok (együttműködési szerződéssel vagy anélkül)	Jogosult, ha eléri, illetve meghaladja az előírt minimális létszámot	A nemzetközi együttműködést elősegítő specifikus tevékenységek c. horizontális program költségvetésének keretén belül
Együttműködési megállapodással rendelkező harmadik ország	Jogosult, ha eléri, illetve meghaladja az előírt minimális létszámot	Ha szükség van közösségi hozzájárulásra, és a munkaprogram ezt előírja
Egyéb harmadik ország	Ha a részvétel előirányzott vagy szükséges a projekt végrehajtásához	Ha a Közösség hozzájárulását a munkaprogram előírja, vagy ha ez alapvető feltétele a projekt végrehajtásának
Más nemzetközi szervezet	Jogosult, ha eléri, illetve meghaladja az előírt minimális létszámot	Ha a Közösség hozzájárulását a munkaprogram előírja, vagy ha ez alapvető feltétele a projekt végrehajtásának

3.3 AZ EURATOM 6. KP RÉSZVÉTELI SZABÁLYA

A Tanács 2002. november 5-én hozott rendeletet a vállalkozásoknak, kutatóközpontoknak és egyetemeknek az Európai Atomenergia-közösség 6. Keretprogramjában való részvételi szabályairól.

Ezek a szabályok szerkezetileg és tartalmilag több helyen megegyeznek a 6. KP részvételi szabályával. Itt is az adott támogatási eszköz természetétől és a kutatási tevékenység célkitűzéseitől függően a munkaprogramok meghatározzák egy-egy közvetett akció résztvevőinek minimális létszámát, valamint a résztvevőknek az alapítás helye szerinti összetételét. Kiválósági hálózatok és integrált projektek tekintetében a résztvevők minimális létszáma nem lehet kevesebb, mint három független jogalany három különböző tagállamból vagy társult országból, amelyekből legalább kettőnek tagállambelinek vagy társult tagjelölt országbelinek kell lennie. Más eszközök tekintetében a résztvevők minimális száma nem lehet kevesebb mint két különböző tagállamban vagy társult országban alapított két független jogalany, amelyek közül legalább az egyik tagállambeli vagy társult tagjelölt országbeli. A specifikus támogató akciókat és a kutatóképzési hálózatok kivételével a Marie Curie akciókat egyetlen jogalany is végrehajthatja.

A III. fejezetben a „szabályozott termonukleáris fúzió” elnevezésű tematikus prioritásra vonatkozó speciális előírások szerint a kutatásban való részvételre a következő jogi kereteken belül kerülhet sor:

- társulási szerződések a tagállamokkal, társult országokkal vagy ezekben az országokban alapított jogalanyokkal,
- Európai Fúziós Fejlesztési Megállapodás,
- bármilyen egyéb több oldalú megállapodás, amelyet a Közösség társult jogalanyokkal kötött,
- a fúziós program konzultatív bizottságának állásfoglalását követően létrehozott jogalanyok,
- tagállamokban vagy társult országokban alapított nem társult jogalanyokkal kötött korlátozott időtartamú egyéb szerződések,
- harmadik országokkal folytatott együttműködésre vonatkozó nemzetközi megállapodások vagy az ilyen megállapodások által létrehozott bármely jogalany.

3.4 MAGYARORSZÁG RÉSZVÉTELÉNEK SZABÁLYAI

Magyarországnak a 6. KP-ban és az EURATOM 6. KP-ban való részvételének feltételeiről aláírt egyetértési megállapodást a következő című kormányrendelet hirdette ki: „Magyarországnak az Európai Közösségnek az Európai Kutatási

Térség létrehozását és az innovációt előmozdító hatodik kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs keretprogramjához (2002-2006), valamint az Európai Atomenergia-közösségnek (EURATOM) az Európai Kutatási Térség létrehozását elősegítő hatodik nukleáris kutatásról és képzési tevékenységekről szóló keretprogramjához (2002-2006) történő társulásról szóló egyetértési megállapodás kihirdetéséről”. A Kormány 65/2003. (V. 15.) Korm. sz. rendeletének 1. Cikke a következő:

„I. §

A Kormány e rendelettel kihirdeti a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek között létrejött, 2002. október 29-én aláírt, Magyarországnak az Európai Közösségnek az Európai Kutatási Térség létrehozását és az innovációt előmozdító hatodik kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs keretprogramjához (2002-2006), valamint az Európai Atomenergia-közösségnek (EURATOM) az Európai Kutatási Térség létrehozását elősegítő hatodik nukleáris kutatásról és képzési tevékenységekről szóló keretprogramjához (2002-2006) történő társulásáról szóló, Magyarország részvételének feltételeit részletesen szabályozó egyetértési megállapodást”.

A Megállapodás:

- szabályozza Magyarország részvételét a programokban,
- intézkedik az EU KP-hoz és az EURATOM KP-hoz történő társulásra vonatkozó szabályokról,
- meghatározza Magyarország pénzügyi hozzájárulását.

A Megállapodás több mellékletet tartalmaz. Ezek:

- I. A magyarországi jogalanyok az EK-keretprogram és az EURATOM-keretprogram egyedi programjainak közvetett akcióiban való részvételének szabályai
- II. A szellemi tulajdonjogok elosztásának elvei
- III. Magyarország pénzügyi hozzájárulása az EK- és az EURATOM-keretprogramokhoz.

FÜGGELÉK

A TÁJÉKOZÓDÁST MEGKÖNNYÍTŐ HASZNOS INFORMÁCIÓK

1. A 6. KP BIZOTTSÁGI INFORMÁCIÓFORRÁSAI

Az Európai Kutatási Térség integrációja és megerősítése	
Genomika és biotechnológia az egészség szolgálatában	www.cordis.lu/fp6/lifescihealth.htm www.cordis.lu/lifescihealth/home.html e-mail: rtd-genomics@cec.eu.int
Magas szintű genomkutatás és egészségügyi alkalmazása	e-mail: rtd-genomics-biotec@cec.eu.int
A legjelentősebb betegségek elleni küzdelem	e-mail: rtd-diseases@cec.eu.int
Az információs társadalom technológiái	www.cordis.lu/ist e-mail: ist@cec.eu.int
Nanotechnológia és-tudományok, tudás-alapú, többfunkciós anyagok, új termelési eljárások és eszközök	www.cordis.lu/fp6/nmp.htm http://www.cordis.lu/nanotechnology/src/pressroom-pub.htm e-mail: rtd-nmp@cec.eu.int
Aeronautika és űrkutatás	www.cordis.lu/fp6/aerospace.htm e-mail: rtd-aerospace@cec.eu.int
Élelmiszerminőség és -biztonság	www.cordis.lu/fp6/food.htm www.cordis.lu/food/home.html e-mail: rtd-food@cec.eu.int
Fenntartható fejlődés, globális változások és ökoszisztémák	www.cordis.lu/fp6/sustdev.htm www.cordis.lu/sustdev/environment/home.html e-mail: rtd-sustainable@cec.eu.int
Fenntartható energiarendszerek	e-mail: rtd-energy@cec.eu.int e-mail: tren-fp6@cec.eu.int
Fenntartható felszíni közlekedés	e-mail: rtd-transport@cec.eu.int e-mail: tren-fp6@cec.eu.int
Globális változás és ökoszisztémák	e-mail: rtd-sustainable@cec.eu.int
Polgárok és kormányzás a tudásalapú társadalomban	www.cordis.lu/fp6/citizens.htm www.cordis.lu/citizens e-mail: rtd-citizens@cec.eu.int
Újonnan kibontakozó kutatási területek és technológiák (NEST)	www.cordis.lu/fp6/nest.htm http://www.cordis.lu/nest/home.html e-mail: rtd-nest@cec.eu.int
A KKV részvételével folyó horizontális kutatás	www.cordis.lu/fp6/sme.htm http://sme.cordis.lu e-mail: research-sme@cec.eu.int
A nemzetközi együttműködést támogató specifikus tevékenységek	www.cordis.lu/fp6/inco.htm e-mail: inco@cec.eu.int
Az Európai Kutatási Térség szerkezetének kialakítása	
Kutatás és innováció	www.cordis.lu/fp6/innovation.htm e-mail: innovation@cec.eu.int
Marie Curie akciók – Emberi erőforrások és mobilitás	www.cordis.lu/fp6/mobility.htm e-mail: rtd-marie.curie-actions@cec.eu.int
Kutatási infrastruktúrák	www.cordis.lu/fp6/infrastructures.htm e-mail: rtd-infrastructures@cec.eu.int
Tudomány és társadalom	www.cordis.lu/fp6/society.htm e-mail: rtd-sciencesociety@cec.eu.int

Az Európai Kutatási Térség alapjainak megerősítése	
A kutatási tevékenységek koordinációja	www.cordis.lu/fp6/coordination.htm www.cordis.lu/improving/socio-economic/home.htm e-mail: rtd-coordination@cec.eu.int
A kutatási- és innovációpolitikák összehangolása	www.cordis.lu/fp6/support.htm e-mail: rtd-policies@cec.eu.int
EURATOM	
Nukleáris energia	www.cordis.lu/fp6/nuctech.htm www.cordis.lu/fp6-euratom/home.html e-mail: rtd-euratom@cec.eu.int

2. KAPCSOLÓDÓ UNIÓS JOGSZABÁLYOK MAGYAR ÉS ANGOL NYELVŰ CÍMEINEK JEGYZÉKE

1. **Az Európai Parlament és a Tanács 1513/2002/EK sz., 2002. június 27-i határozata az Európai Közösségnek az Európai Kutatási Térség létrehozását és az innovációt előmozdító hatodik kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs keretprogramjáról (2002-2006),**

DECISION No 1513/2002/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 27 June 2002 concerning the sixth framework programme of the European Community for research, technological development and demonstration activities, contributing to the creation of the European Research Area and to innovation (2002 to 2006)

HL L 232. szám, 2002. 08. 29.

2. **A Tanács 2002/668/EURATOM sz., 2002. június 3-i határozata az Európai Atomenergia-közösségnek (EURATOM) az Európai Kutatási Térség létrehozását elősegítő hatodik nukleáris kutatásról és képzési tevékenységekről szóló keretprogramjáról (2002-2006)**

COUNCIL DECISION of 3 June 2002 concerning the sixth framework programme of the European Atomic Energy Community (Euratom) for nuclear research and training activities, also contributing to the creation of the European Research Area (2002 to 2006), (2002/668/Euratom)

HL L 232. szám, 2002. 08. 29.

3. **Az Európai Parlament és a Tanács 2321/2002 (EK). sz., 2002. december 16-i rendelete az Európai Közösség hatodik keretprogramjának (2002-2006) végrehajtása céljából a vállalkozások, kutatóközpontok és egyetemek részvételének és a kutatási eredmények terjesztésének szabályairól**

REGULATION (EC) No 2321/2002 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 16 December 2002 concerning the rules for the participation of undertakings, research centres and universities in, and for the dissemination of research results for, the implementation of the European Community Sixth Framework Programme (2002-2006)

HL L 355. szám, 2002. 12. 30.

4. **A Tanács 2322/2002 (EURATOM). sz., 2002. november 5-i rendelete a vállalkozásoknak, kutatóközpontoknak és egyetemeknek az Európai Atomenergia-közösség hatodik keretprogramjának (2002-2006) végrehajtásában való részvételére vonatkozó szabályokról**

COUNCIL REGULATION No 2322/2002 (EURATOM) of 5 November 2002 concerning the rules for the participation of undertakings, research centres and universities in the implementation of the sixth framework programme of the European Atomic Energy Community (2002 to 2006)

HL L 355. szám, 2002. 12. 30.

- 5. A Tanács 2002/834/EK sz., 2002. szeptember 30-i határozata Az Európai Kutatási Térség integrációja és megerősítése elnevezésű egyedi (specifikus) program (2002-2006) elfogadásáról**
COUNCIL DECISION of 30 September 2002 adopting a specific programme for research, technological development and demonstration: Integrating and strengthening the European Research Area (2002-2006) (2002/834/EK)
HL L 294. szám, 2002. 10. 29.
- 6. A Tanács 2002/835/EK sz., 2002. szeptember 30-i határozata Az Európai Kutatási Térség szerkezetének kialakítása elnevezésű egyedi (specifikus) program (2002-2006) elfogadásáról**
COUNCIL DECISION of 30 September 2002 adopting a specific programme for research, technological development and demonstration: Structuring the European Research Area (2002-2006) (2002/835/EK)
HL L 294. szám, 2002. 10. 29.
- 7. A Tanács 2002/836/EK sz., 2002. szeptember 30-i határozata a Közös Kutatóközpont közvetlen akcióin keresztül megvalósítandó kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs egyedi (specifikus) program (2002-2006) elfogadásáról**
COUNCIL DECISION of 30 September 2002 adopting a specific programme for research, technological development and demonstration: to be carried out by means of direct actions by the Joint Research Centre (2002-2006), (2002/836/EK)
HL L 294. szám, 2002. 10. 29.
- 8. A Tanács 2002/837/EK sz., 2002. szeptember 30-i határozata a nukleáris kutatásra és képzésre vonatkozó egyedi (specifikus) program (EURATOM, 2002-2006) elfogadásáról**
COUNCIL DECISION of 30 September 2002 adopting a specific programme (Euratom) for research and training on nuclear energy (2002-2006), (2002/837/EURATOM)
HL L 294. szám, 2002. 10. 29.
- 9. A Tanács 2002/838/EK sz., 2002. szeptember 30-i határozata az Európai Atomenergia-közösség javára szóló közvetlen akciók útján a Közös Kutatóközpont által végrehajtandó kutatási és képzési egyedi (specifikus) program (2002-2006) elfogadásáról**
COUNCIL DECISION of 30 September 2002 adopting a specific programme for research and training to be carried out by the Joint Research Centre by means of direct actions for the European Atomic Energy Community (2002-2006), (2002/838/EURATOM)
HL L 294. szám, 2002. 10. 29.

